

- TOBOLSKI K. 2003. Torfowiska na przykładzie Ziemi Świeckiej. Towarzystwo Przyjaciół Dolnej Wisły, Świecie, s. 255.
- TOKARSKA-GUZIŁ B., DAJDOK Z. 2004. Rośliny obcego pochodzenia – udział i rola w szacie roślinnej Opolszczyzny. Ochrona szaty roślinnej Śląska Opolskiego: 277-303. Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, Opole
- TOMASZEWSKA K., STEPA T. 1997. Wpływ kilkuletniej suszy na stan roślinności zespołu *Phragmitetum communis* (GAMS 1927) SCHMALE 1939 na torfowiskach Lasów Miradzkich. In: Zesz. Nauk. AR we Wrocławiu 316, Rolnictwo LXX: 125-135.
- URBAN D., GRZYWNA A. 2003. Zbiorowiska roślinności łąkowej klasy *Molinio-Arrhenetheretea* w dolinie Ochoży. Annales UMCS, Sec. E, vol. LVIII: 155-166.
- WASILEWSKI Z. 2006. Ocena jakości runi i darni spasaných użytków zielonych w różnych siedliskach. Woda – Środowisko – Obszary wiejskie, t. 6, z. 1 (16): 413-421.
- WOŁEJKO L. 2002. Biodiversity changes after abandonment of grasslands on peatlands. In: Restoration of carbon sequestering capacity and biodiversity in abandoned grassland on peatland in Poland. Monographie. Wydawnictwo Akademii Rolniczej im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu, Poznań.
- ZAŁUSKI T., KAMIŃSKA A. 1999. Rola rowów melioracyjnych jako refugium flory torfowiskowej na przykładzie kompleksu łąk w Koszelewkach. Fol. Univ. Agric. Stetin. 197 Agricultura (75): 373-376.
- ZUBER U. 2007. Zarastanie rowów melioracyjnych metodą naturalnej renaturyzacji torfowisk. Praca magisterska, KBIER UP we Wrocławiu, maszynopis. Wrocław, s. 57.

Summary

Post-marsh meadows, created through draining of low bogs, are ecosystems not only sensitive to changes but also relatively unresearched. In the years 2005-2007 in Lower Silesia research was carried out in eight complexes of post-marsh meadows (Kotla, Głogówko, Parowa, Bronowiec, Przedmoście, Miękinia I and II and Milicz) in order to identify the transformations and floristic changes occurring therein. Those meadows had formerly been in intensive grazing and hay-growing use while at present they are abandoned or in extremely extensive use. Five main directions of transformation were noted: 1. mineralization of bog deposits and introduction of arable farming; 2. major shallowing and drying out of deposits and ruderalization of phytocenoses; 3. retained meadowy character with varied degree of meadow degradation; 4. neophytisation; 5. secondary swamping. Despite long-lasting anthropogenic impact those meadows are characterized with considerable floristic abundance (including protected and threatened with extinction species). Furthermore, numerous plant communities were found in the meadows, including rush communities. The post-bog meadows are a precious natural element in the agricultural landscape. Depending on their current condition, those meadows should come under active protection, particularly through renewal of extensive use in the dried out areas and monitoring of their spontaneous (or beaver – assisted) swamping.

Adres autorki:

Magda Podlaska
Katedra Botaniki i Ekologii Roślin
Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu
pl. Grunwaldzki 24a, 50-363 Wrocław
e-mail: magda.podlaska@up.wroc.pl

Emilia Grzędzicka

KIEDY WARTO PROWADZIĆ CZYNNĄ, A KIEDY WYSTARCZY BIERNA OCHRONA PTAKÓW?

When is it worth to work with active and when just keep passive conservation of birds?

ABSTRAKT: Antropopresja w dzisiejszych czasach jest na tyle silna, że pozostało bardzo mało miejsc, gdzie można prowadzić prawdziwą ochronę bierną. Czynna ochrona konserwatorska której celem jest większe zagęszczenie ptaków i większa szansa na zachowanie dużej liczebności gatunku, jest częściej stosowana. Ochrona bierna jest niejasno umiejscowiona w prawie, dlatego trudniejsza. Artykuł pokazuje, że dla ptaków jest równie potrzebna.

SŁOWA KLUCZOWE: czynna i bierna ochrona ptaków, rozmieszczenie gatunku, dynamika liczebności, rezerwat, ochrona strefowa, prawo

ABSTRACT: Nowadays real passive conservation has not enough space because of people. The active one means bigger density and a chance to keep high number of species – this way of conservation is more frequently used. Passive conservation is not clearly placed in law, so it is more difficult, but nonetheless very important as this article shows.

KEY WORDS: active and passive conservation of birds, species distribution, fluctuation of number, reserve, area protection, law

Prawo jako „narzędzie” w ochronie ptaków

Według ustawy o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 roku (Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody. Dz.U. z 2004 r. Nr 92, poz. 880, z 2005 r. Nr 113, poz. 954, Nr 130, poz. 1087), *ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody*. Ważne dla życia ptaków jest między innymi to, że dotyczy także tych prowadzących wędrowny tryb życia oraz ich siedlisk. Ochrona przyrody ma mieć charakter celowy: zachować

różnorodność biologiczną, zapewnić ciągłość istnienia gatunków z siedliskami przez utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu zachowania. Jednak w duchu obowiązującej ustawy, trudno rozróżnić ochronę bierną od czynnej. Ochrona bierna teoretycznie oznacza brak ingerencji lub powstrzymanie się od określonych działań (np. chwytania, czy zabijania) wpływających na życie ptaków. Ale czy przy dzisiejszym stopniu antropopresji jest ona realna? Czy istnieją jeszcze miejsca, gdzie – podobnie jak z ochroną ścisłą – da się nie wpływać na przyrodę w żaden sposób?